

POSTANOWIENIE

Dnia 11 czerwca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar (przewodniczący)
SSN Jolanta Frańczak (sprawozdawca)
SSN Józef Iwulski

w sprawie z protestu M. B.

przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,
przy udziale:

- 1) Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej,
- 2) Przewodniczącego Okręgowej Komisji Wyborczej Nr [...] w O.,
- 3) Prokuratora Generalnego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 11 czerwca 2015 r.

postanawia:

**wyraża opinię, że zarzut protestu jest uzasadniony oraz
przedstawia ocenę, że naruszenie przepisów Kodeksu
wyborczego nie miało wpływu na wynik wyborów.**

UZASADNIENIE

M. B. wniósł protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej
Polskiej, twierdząc że zostało naruszone jego prawo wyborcze. W dniu 24 maja
2015 r. chciał bowiem wziąć udział w głosowaniu wyborczym w miejscu
zameldowania w Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w B., jednak okazało się, że
został wypisany z listy wyborczej w tym okręgu, gdyż w dniu 5 maja 2015 r. złożył

oświadczenie o dopisaniu do listy wyborców w W., gdzie pracuje. W związku z powyższym nie mógł wziąć udziału w ponownym głosowaniu. Wnoszący protest wskazał, że w momencie składania oświadczenia w Urzędzie Dzielnicy W. został poinformowany, że aby móc głosować w ewentualnej drugiej turze wyborów w W., będzie musiał złożyć ponownie oświadczenie. Dodatkowo podniósł, że składając stosowne oświadczenie, które pobrał ze strony internetowej, zaznaczone zostało, iż wnosi o dopisanie do listy wyborców na głosowanie w dniu 10 maja 2015 r. a wzór powyższego oświadczenia dołączył do wniesionego protestu wyborczego.

W ocenie wnoszącego protest, Obwodowa Komisja Wyborcza nr [...] w B. posiadała w dniu 24 maja 2015 r. niezaktualizowaną listę wyborczą. Stwierdził, że przez ponad pół godziny rozmawiał z przewodniczącą komisji, a później telefonicznie z Panią z Okręgowej Komisji Wyborczej nr [...] z O., która poinformowała go, że w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i wyborach wójtów, w których przeprowadza się głosowanie ponowne, zgodnie z § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 grudnia 2014 r. w sprawie spisu wyborców (Dz.U. z 2015 r. poz. 5), w okresie między dniem pierwszego głosowania a dniem ponownego głosowania, spis wyborców jest aktualizowany w sposób określony w § 10-13 tego rozporządzenia. M. B. zarzucił, że spis wyborców nie został prawidłowo zaktualizowany pomiędzy pierwszą a drugą turą wyborów i w związku z tym naruszono jego prawo wyborcze, ponieważ od samego początku wnosił o dopisanie do listy wyborców w W. wyłącznie w dniu pierwszego głosowania.

Ustosunkowując się do protestu wyborczego Państwowa Komisja Wyborcza wyraziła opinię, że powinien on zostać pozostawiony bez dalszego biegu, zgodnie z art. 322 § 1 Kodeksu wyborczego. Państwowa Komisja Wyborcza wyjaśniła, że głosowanie ponowne w wyborach na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzane jest na podstawie tego samego spisu wyborców, który był sporządzony przed pierwszym głosowaniem. Osoby dopisane do spisu wyborców w wybranym przez siebie obwodzie głosowania w dniu 10 maja 2015 r. były zatem ujęte w tym spisie wyborców również w ponownym głosowaniu. Dlatego też wzięcie udziału w ponownym głosowaniu w innym obwodzie głosowania, w tym również we właściwym dla miejsca stałego zamieszkania, było możliwe wyłącznie po

otrzymaniu zaświadczenia o prawie do głosowania z urzędu gminy, który sporządził spis wyborców przed pierwszym głosowaniem. Państwowa Komisja Wyborcza podkreśliła, że przepisy obowiązującego prawa wyborczego, w tym powołanego przez wnoszącego protest § 14 w związku z § 10-13 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 grudnia 2014 r. w sprawie spisu wyborców nie przewidują możliwości ponownego dopisania się do spisu wyborców w obwodzie właściwym dla stałego miejsca zamieszkania w związku z ponownym głosowaniem i kwestia ta wymaga nowelizacji przepisów. Państwowa Komisja Wyborcza zarzuciła ponadto, że stosownie do art. 321 § 3 Kodeksu wyborczego wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty. Wnoszący protest nie sformułował w nim jakiegokolwiek zarzutu przestępstwa przeciwko wyborom oraz nie wskazał żadnego naruszenia przepisów Kodeksu wyborczego.

Okręgowa Komisja Wyborcza Nr [...] w O., zajmując stanowisko w sprawie, wniosła o pozostawienie protestu bez dalszego biegu, ewentualnie o oddalenie w całości z uwagi na jego bezzasadność. W ocenie Komisji wnoszący protest kwestionując prawidłowość sporządzenia spisu wyborców powinien złożyć reklamację w trybie art. 37 § 1 Kodeksu wyborczego a ponadto nie wykazał on, aby doszło do popełnienia przestępstwa przeciwko wyborom lub deliktu wyborczego.

Prokurator Generalny ustosunkowując się do wniesionego protestu wyraził pogląd, że powinien on zostać pozostawiony bez dalszego biegu na podstawie art. 322 § 2 Kodeksu wyborczego, zgodnie z którym Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest dotyczący sprawy, co do której w kodeksie przewiduje się możliwość wniesienia przed dniem głosowania skargi lub odwołania do sądu lub do Państwowej Komisji Wyborczej. Zdaniem Prokuratora Generalnego zarzuty wniesionego protestu nie mieszczą się w jego granicach przedmiotowych, ponieważ dotyczą sporządzania spisu wyborców, do którego to etapu procesu wyborczego Kodeks wyborczy ustanowił odrębną procedurę reklamacyjną z udziałem sądu powszechnego (art. 20 § 4, art. 22 § 5, art. 37 § 2).

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Zgodnie z art. 82 § 1 w związku z art. 321 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy (Dz.U. Nr 21, poz. 112 ze zm.) protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej może być wniesiony z powodu:

1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub

2) naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

Stosownie natomiast do art. 321 § 3 Kodeksu wyborczego wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty.

W związku z zarzutami sformułowanymi przez wnoszącego protest w pierwszej kolejności należy zauważyć, że na podstawie art. 28 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy wyborca, na swój pisemny wniosek wniesiony do urzędu gminy najpóźniej w 5 dniu przed dniem wyborów jest dopisywany do spisu wyborców w wybranym przez siebie obwodzie głosowania na obszarze gminy: 1) właściwej ze względu na miejsce jego stałego zamieszkania albo 2) w której czasowo przebywa. Taki wniosek, odnośnie głosowania na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 10 maja 2015 r., został zgłoszony przez wnoszącego protest i na jego podstawie został on dopisany do spisu wyborców Obwodowej Komisji Wyborczej dla Dzielnicy W., co uprawniało go do głosowania na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i skutkowało skreśleniem ze spisu wyborców w obwodzie miejsca jego zameldowania. Wypada w tym miejscu zauważyć, że zgodnie z § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 grudnia 2014 r. w sprawie spisu wyborców (Dz.U. z 2015 r. poz. 5), w okresie między dniem pierwszego głosowania a dniem ponownego głosowania, spis wyborców jest aktualizowany w sposób określony w § 10-13 tego rozporządzenia, co wynika również z art. 319 § 2 Kodeksu wyborczego.

Wnoszący protest składając stosowane oświadczenie o dopisaniu go do spisu wyborców wskazał, że w swojej treści dotyczyło ono wyłącznie uprawnienia do głosowania na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniu pierwszego głosowania - 10 maja 2015 r. -, a o poprawności tak złożonego wniosku został utwierdzony,

podczas jego składania, przez pracownika Urzędu Dzielnicy W., który pouczył go, że aby mógł głosować w ewentualnej drugiej turze wyborów w W. będzie musiał złożyć ponowne oświadczenie. W tym stanie rzeczy został utwierdzony w przekonaniu, że aktualizacja spisu pomiędzy pierwszą a drugą turą wyborów powinna uwzględnić złożone przez niego oświadczenie i skutkować wykreśleniem ze spisu wyborców miejsca zamieszkania w dniu pierwszego głosowania. Ustawodawca w § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 grudnia 2014 r. w sprawie spisu wyborców (Dz.U. z 2015 r. poz. 5) przewidział możliwość aktualizacji sporządzonych spisów wyborców na zasadach określonych w § 10-13 tego rozporządzenia. Wnoszący protest został poinformowany w momencie składania oświadczenia, że dopisanie do spisu wyborców w Obwodowej Komisji Wyborczej w W. obowiązuje wyłącznie w zakresie uprawnienia do głosowania w dniu pierwszego głosowania.

Sumując powyższe, w tym stanie faktycznym sprawy, podnoszone przez wnoszącego protest okoliczności potwierdziły naruszenie art. 28 § 1 Kodeksu wyborczego w związku z § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 grudnia 2014 r. w sprawie spisu wyborców.

Równocześnie M. B. nie wykazał, że niedopuszczenie go do głosowania na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej „miało wpływ na wynik głosowania”, bo w treści protestu zabrakło argumentacji, że nieoddanie przezeń głosu w drugiej turze głosowania miało konkretny wpływ na wyniki uzyskane przez wybranego kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy na podstawie art. 323 § 2 Kodeksu wyborczego orzekł jak w sentencji postanowienia.